

Vergaderjaar 2021–2022

35 995

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII) voor het jaar 2022 (Incidentele suppletoire begroting inzake het steunpakket in het eerste kwartaal van 2022 en regeling omzetting waterschade Limburg)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A Artikelgewijze toelichting bij het wetsvoorstel

Wetsartikelen 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2022 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Normaliter wordt nieuw beleid in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. Aangezien uitvoering van de spoedeisende maatregelen die in deze incidentele suppletoire begroting zijn opgenomen in het belang van het Rijk zijn, niet kan wachten tot formele autorisatie van beide Kamers der Staten-Generaal, zal het kabinet de uitvoering van de maatregelen starten. Hiermee wordt gehandeld conform lid 2 van artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet 2016. Voor de indiening van deze incidentele suppletoire begroting is uw Kamer vooraf geïnformeerd via de Kamerbrief Steunpakket in het eerste kwartaal van 2022 van 14 december 2021, de Kamerbrief Aanvullende steun voor evenementen van 14 juli 2021 (Kamerstuk 35 420, nr. 354), de Kamerbrief Steun- en herstelpakket van 28 augustus 2020 (Kamerstuk 35 420, nr. 105) en de Kamerbrief Brief over stand van zaken schadeafhandeling waterschade Limburg van 17 december 2021.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
S.A. Blok

B Artikelgewijze toelichting bij de begrotingsartikelen

1. Leeswijzer

Ondergrenzen toelichtingen

Voor wat betreft het toelichten van significanteverschillen in de uitgaven, ontvangsten en verplichtingen zijn de ondergrenzen gehanteerd zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

In sommige gevallen, waar politiek relevant, worden ook posten toegelicht beneden deze ondergrenzen.

2. Beleidsartikelen

2.1 Beleidsartikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaarts-groei

Tabel 1 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele suppletore begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- grotting 2022 incl. NvW en amende- menten	Mutaties ISB	Stand ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Verplichtingen	4.960.189	3.681.000	8.641.189	0	0	0	0
Uitgaven	3.735.006	2.581.000	6.316.006	0	0	0	0
Subsidies (regelingen)	2.606.144	2.495.000	5.101.144	0	0	0	0
MKB-Innovatiestimulering Topsectoren (MIT)	25.908		25.908				
Eurostars	19.583		19.583				
Bevorderen ondernemerschap	27.107		27.107				
Biobased economy	0		0				
Cofinanciering EFRO	38.335		38.335				
Bijdrage aan ROM's	8.477		8.477				
Verduurzaming industrie	23.936		23.936				
Startup beleid	16.900		16.900				
Urgendmaatregelen Industrie	35.300		35.300				
Invest-NI	10.802		10.802				
Noodloket (TOGS)	0		0				
Noodloket (TOGS) Caribisch Nederland	0		0				
Qredits	0		0				
Tegemoetkoming vaste lasten	2.080.000	1.888.000	3.968.000				
Tegemoetkoming vaste lasten Caribisch Nederland	0		0				
Europees Defensie Fonds cofinanciering	5.000		5.000				
Omscholing naar tekortsectoren	40.000		40.000				
Tegemoetkoming vaste lasten Startersregeling	0		0				
Infrastructuur duurzame industrie (PIDI)	13.500		13.500				
Herstructurering winkelgebieden R&D mobiliteitssectoren	11.200 37.500		11.200 37.500				

	Stand ontwerpbe- grotting 2022 incl. NvW en amende- menten	Mutaties ISB	Stand ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
TRSEC	0	350.000	350.000				
NGF – project AiNed	8.800		8.800				
NGF – project Groenvermogen van de Nederlandse economie	21.530		21.530				
NGF – project Health-RI	4.400		4.400				
NGF – project RegMed XB	12.800		12.800				
NGF – project kwantumDeltaNL	33.100		33.100				
Indirecte Kosten Compensatie ETS	81.600		81.600				
IPCEI CIS	10.000		10.000				
IPCEI ME2	30.000		30.000				
NGF – project Nationaal Onderwijs- lab	5.460		5.460				
Aanvullende Tegemoetkoming Evenementen	0	245.000	245.000				
Omzetderving Limburg	0	12.000	12.000				
Overig	4.906		4.906				
Leningen	80.000	27.000	107.000	0	0	0	0
Bedrijfssteun	0	4.000	4.000	0	0	0	0
Qredits	80.000	23.000	103.000		0	0	0
Garanties	157.541	0	157.541	0	0	0	0
BMKB	37.624		37.624				
Klein Krediet Corona garantierege- ling	0		0				
Groefaciliteit	8.172		8.172				
Garantie Ondernemersfinanciering	11.745		11.745				
Garantie Ondernemersfinanciering Corona	100.000		100.000				
Opdrachten	11.939	0	11.939	0	0	0	0
Onderzoek en opdrachten	4.455		4.455				
Caribisch Nederland	1.083		1.083				
ICT beleid	0		0				
Regeldruk	2.336		2.336				
Regiekosten regionale functie	665		665				
Invest-NL	0		0				
Small Business Innovation Research	3.400		3.400				
Bijdrage aan agentschappen	92.678	59.000	151.678	0	0	0	0
Bijdrage RVO.nl	92.135	59.000	151.135				
Bijdrage Agentschap Telecom	543		543				
Invest-NL	0		0				
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	340.286	0	340.286	0	0	0	0
Bijdrage aan TNO	178.863		178.863				
Kamer van Koophandel	135.958		135.958				
Bijdrage aan NWO-TTW	25.465		25.465				
Bijdrage aan medeoverheden	13.998	0	13.998	0	0	0	0
MKB Innovatiestimulering Topsecto- ren (MIT)	13.998		13.998		0	0	0
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	432.420	0	432.420	0	0	0	0
Internationaal Innoveren	52.766		52.766				
PPS toeslag	199.068		199.068				
TO2 (excl. TNO)	55.880		55.880				
Topsectoren overig	10.749		10.749				
Ruimtevaart (ESA)	72.726		72.726				
Bijdrage NBTC	9.425		9.425				
Overige bijdragen aan organisaties	5.806		5.806				
Economische ontwikkeling en technologie	10.000		10.000				
EU-cofinanciering JTF	16.000		16.000				

	Stand ontwerpbe-groting 2022 incl. NvW en amende-menten	Mutaties ISB	Stand ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Storting begrotingsreserve	0	0	0	0	0	0	0
Storting reserve BMKB	0		0				
Storting reserve Klein Krediet Corona	0		0				
Storting reserve Groeifaciliteit	0		0				
Storting reserve GO	0		0				
Storting reserve MKB financiering	0		0				
Ontvangsten	672.151	0	672.151	0	0	0	0
Luchtvaartkredietfaciliteit	1.712		1.712				
Rijksoctrooiwet	47.041		47.041				
Eurostars	4.250		4.250				
F-35	9.000		9.000				
Diverse ontvangsten	1.648		1.648				
Bedrijfssteun	89.500		89.500				
Noodloket (TOGS)	0		0				
Tegemoetkoming vast lasten	465.000		465.000				
BMKB	33.000		33.000				
Onttrekking reserve BMKB	0		0				
Onttrekking reserve Klein Krediet Corona	0		0				
Klein Krediet Corona	0		0				
Groeifaciliteit	8.000		8.000				
Onttrekking reserve Groeifaciliteit	0		0				
Garantie Ondernemingsfinanciering	13.000		13.000				
Onttrekking reserve GO	0		0				
MKB financiering	0		0				

Tabel 2 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe-groting 2022 incl. NvW en amende-menten	Mutaties ISB	Stand ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Verplichtingen	4.960.189	3.681.000	8.641.189	0	0	0	0
waarvan garantieverplichtingen	1.250.000	0	1.250.000				
waarvan overige verplichtingen	3.710.189	3.681.000	7.391.189				

Budgetflexibiliteit

Het juridisch verplichte deel van het uitgavenbudget is 45%. Van de 55% budgetflexibele ruimte heeft circa 35 procentpunt betrekking op de TVL waarvoor nog verplichtingen zullen worden aangegaan in 2022.

Toelichting

In deze incidentele suppletore begroting wordt het parlement om autorisatie verzocht voor het aangaan van verplichtingen en doen van uitgaven voor de TVL, de Tijdelijke regeling subsidie evenementen COVID-19, de Aanvullende tegemoetkoming evenementen en Qredits, zoals voorgesteld in de Kamerbrief Steunpakket in het eerste kwartaal van 2022 van 14 december 2021. Daarnaast worden in deze begroting opgenomen een budget voor de Leningsfaciliteit garantiefondsen reissector, de kosten van RVO voor uitvoering van de coronasteunmaatregelen in 2022 en de regeling omzetzendering waterschade Limburg.

Verplichtingen en uitgaven

Subsidies

Tegemoetkoming Vaste Lasten mkb (TVL)

Het budget voor de TVL in het jaar 2022 wordt verhoogd met € 1,9 mld in verband met openstelling van de TVL in het eerste kwartaal van 2022. Bij deze openstelling wordt aangesloten bij de TVL zoals deze gold in het vierde kwartaal van 2021. Om in aanmerking te komen voor de TVL moet dus het omzetverlies in het eerste kwartaal van 2022 ten minste 30% zijn. Het subsidiepercentage blijft gelijk aan 100%. De maximale subsidiebedragen blijven € 550.000 voor mkb-ondernemingen en € 600.000 voor niet-mkb-ondernemingen. Daarnaast blijft binnen de TVL de ophoging van de staatssteungrens in lijn met de verruimde Tijdelijke Kaderregeling COVID-19 van € 1,8 mln naar € 2,3 mln gelden. Het verplichtingenbudget voor de TVL in 2022 wordt verhoogd met € 3,0 mld. Dit is € 1,1 mld hoger dan het kasbudget, omdat bij het vastleggen van verplichtingen rekening wordt gehouden met de eventuele maximale subsidieverlening bij 100% omzetverlies.

Tijdelijke regeling subsidie evenementen COVID-19 (TRSEC)

Het budget voor de TRSEC in het jaar 2022 wordt verhoogd met € 350 mln in verband met verlenging van deze regeling tot en met het derde kwartaal van 2022.

Aanvullende Tegemoetkoming Evenementen (ATE)

Het budget voor de ATE wordt verhoogd met € 245 mln. Hiervan heeft € 120 mln betrekking op de periode van 10 juli tot en met 31 december 2021. Dit budget was naar aanleiding van de Kamerbrief Aanvullende steun voor evenementen van 14 juli 2021 opgenomen op de Aanvullende Post bij het Ministerie van Financiën, van waar het in deze begroting wordt overgeboekt naar de begroting van EZK. Daarnaast heeft € 125 mln betrekking op verlenging van de ATE van het eerste tot en met het derde kwartaal van 2022, zoals aangekondigd in de Kamerbrief Steunpakket in het eerste kwartaal van 2022 van 14 december 2021.

Leningsfaciliteit garantiefondsen reissector

In de Kamerbrief Steun- en herstellepakket van 28 augustus 2020 (Kamerstuk 35 420, nr. 105) is een leningruimte van € 150 mln beschikbaar gesteld aan Stichting Garantiefonds Reisgelden (SGR) en van € 10 mln aan kleine garantiefondsen. Door de leningen kunnen deze fondsen consumenten schadeloos blijven stellen bij faillissement van aangesloten reisorganisaties. Van de € 10 mln voor kleine fondsen zal in 2022 naar verwachting voor maximaal € 4 mln aan uitgaven plaatsvinden. Het budget in 2022 wordt dan ook met dit bedrag verhoogd.

Qredits

Het budget voor Qredits in 2022 wordt verhoogd met € 23 mln. Dit is bestemd voor overbruggingskredieten voor zowel reguliere als startende ondernemers.

Tegemoetkoming omzetzerving Limburg

In de Kamerbrief «Brief over stand van zaken schadeafhandeling waterschade Limburg» van 17 december 2021 is aangekondigd begin 2022 een eenmalige omzetzervingsregeling die ziet op omzetzerving in het vierde kwartaal van 2021 open te stellen in verband met de waterramp in Limburg in juli 2021. Het kabinet heeft hiertoe besloten vanwege de opeenstapeling van de coronacrisis en de waterramp. De regeling voorziet erin dat ondernemingen die in aanmerking komen gecompenseerd zullen worden voor 10% van de genoemde omzetzerving. De kosten van deze regeling worden gebudgetteerd op € 12 mln. Hiervoor is ruimte binnen het huidige budget voor de TVL.

Bijdrage aan agentschappen

Het budget voor de uitvoeringskosten van de coronasteunmaatregelen door RVO wordt voor 2022 geraamd op € 59 mln.

Het kabinet monitort voortdurend hoe het pakket van generieke crisismaatregelen voor diverse economische actoren uitwerkt en of het pakket nog adequaat is. Als de uitgaven hoger uitvallen dan de huidige ramingen dan zal dit generaal worden gecompenseerd. Bij onderuitputting na definitieve beëindiging van de crisismaatregelen vloeien de middelen terug naar het algemene beeld.